

[Helle Degn.]

demokratiets vegne skal udtale mig om et par punkter.

Med hensyn til forholdet mellem skematimeforbruget og lærerforbruget pr. elev mener jeg, at dette må sættes i meget nøje relation til de vilkår, der i øvrigt gælder for folkeskolens elever. Baggrunden herfor er nævnt på side 164 i redegørelsen fra den af ministeren nedsatte arbejdsgruppe.

Folkeskoledirektoratet og tilskudsforvaltningen har med stort besvær skullet afgøre berettigelsen af skolernes forbrug af lærerskematimer ud fra en pædagogisk og økonomisk vurdering. Denne beregning, hvor man også går ud fra antallet af klasser, skønnes ikke at være holdbar længere, hvilket jeg kan være ganske enig i. Den pædagogiske udvikling har i stigende grad gjort klassebegrebet uegnet som en økonomisk fordelingsnøgle. Derfor har man også i folkeskoleloven brugt begrebet lærerskematimer pr. elev som fordelingsnøgle. Det er dette, ministeren i forslaget ønsker anvendt, hvilket vi helt kan tilslutte os som den mest retfærdige og rimelige fordelingsmetode, som sagt også set i forhold til folkeskolens vilkår i øvrigt. Dette spørgsmål regner jeg i øvrigt med, at vi vil få lejlighed til at drøfte under udvalgsarbejdet.

Det andet forhold, jeg vil omtale, er baggrunden for, at vi kan støtte, at en af tilskuds-betingelserne må være, at skolerne skal have status som selvejende institutioner. Argumenterne herfor er også nævnt i arbejdsgruppens betænkning, nemlig på side 149. For det første bør der tilvejebringes den størst mulige åbenhed om de tilskudsmodtagende skolers økonomiske forhold, og for det andet bør ydelsen af statsstøtte ikke kunne afsætte sig som overskud eller formue for private interesser.

Det skal også lige nævnes, at langt de fleste friskoler og privatskoler er selvejende institutioner, og det foreslås da også, at kommende nye skoler fra starten skal være selvejende institutioner.

Socialdemokratiet kan anbefale lovforslaget, og vi vil deltage positivt i udvalgsarbejdet.

Halvgaard (FP):

Uanset hvilket politisk tilhørsforhold man har, tror jeg det ligger alle partier på sinde at gøre vores uddannelsessystem så godt og så effektivt som muligt til gavn for hele samfundet.

Formålet med den nye folkeskolelov var jo at skabe muligheder for en forbedring af for-

holdene for vores børns undervisning i folkeskolen. Spørgsmålet er nu, om folkeskoleloven er tilfredsstillende. Svaret må blive et nej, set på baggrund af den voksende kritik og utilfredshed, der gør sig gældende både blandt forældre, elever og lærere. Derfor mener jeg, det er urigtigt og forkert at bygge videre i uddannelsessystemet, før vi får rettet de groveste fejl i folkeskoleloven. Det er dog trods alt folkeskolen, som er grundlaget for hele vores videre uddannelsesforløb. Jeg mener derfor også, det var beklageligt, at man gennemførte ændringerne for friskoler og private grundskoler i folketingsåret 1975-76. Det blev påstået, at det var ændringer, der var nødvendiggjort af den nye folkeskolelov.

Nu foreligger et lovforslag, der betyder yderligere ændringer i loven, bl. a. med hensyn til tilskuds-betingelserne, krav om elevtal, krav om status som selvejende institution, pligt til specialundervisning osv. osv. Det er skærpede krav, der betyder, at friskolernes vilkår og muligheder forringes og kompliceres. Jeg mener, at det er yderst beklageligt, og det ønsker fremskridtspartiet ikke at medvirke til. Skal begrebet friskole fortsat eksistere i Danmark som et alternativ til den offentlige skole, så er det forkert at stille urimelige krav, der gør friheden illusorisk. De samme krav vedrørende de obligatoriske fag som i folkeskolen må naturligvis også stilles til de private skoler med ansvar over for undervisningsministeren. Men med hensyn til elevtalskrav, klassekvotienter, deling eller ikke-delning af eleverne, eksamen og karakterer, mener jeg, at friskolerne må stå frit, ellers er det ikke et alternativ.

Tilskudsordningerne må forenkles, således at friskolerne i langt højere grad kan disponere økonomisk, og tilskuddene må gives som faste beløb i forhold til det elevantal, der er. Elevbetalingen må naturligvis stå i relation til de tilskud, som kommer fra statens side, og disse tilskud må selvfølgelig også være i overensstemmelse med de tilskud, der ydes til eleverne i de offentlige skoler.

På grundlag af disse tanker vil fremskridtspartiet deltage positivt i udvalgsarbejdet.

Bertel Haarder (V):

Det var en kedelig ordførelse, fru Helle Degn afleverede, for de to ting, hun roste forslaget for, er lige nøjagtig de to ting, som venstre har imod forslaget.

For det første talte fru Helle Degn om, hvor